

9. Нападовская Л. Проблемы становления и развития управленческого учета в Украине / Л. Нападовская // Бухгалтерский учет и аудит. - 2011. - № 9. - с. 33-38.

10. Гнилицкая Л. Проблемы внедрения управленческого учета на предприятиях Украины / Л. Гнилицкая / Бухгалтерский учет и аудит. - 2010. - № 9. - с. 39-42.

11. Бухгалтерський управлінський облік: навч. посіб. / Лишилєнко О.В. - Київ: Вид-во „Центр навчальної літератури”, 2004. - 254 с.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЯКОСТІ В УКРАЇНИ

Гладуш В. Г., студент

*Науковий керівник: Пронкіна Л. І., к. е. н, професор
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

Проблема забезпечення конкурентоспроможності набуває глобального характеру. До недавнього часу вітчизняна економічна наука не приділяла достатньої уваги дослідженню проблеми конкурентоспроможності економіки, обмежуючись оцінкою тільки техніко-економічних параметрів продукції, її зіставленням зі світовими аналогами. Це спонукає науковців до активізації досліджень проблеми підвищення конкурентоспроможності.

Не з усіма висновками фахівців можна погодитися. Крім того, чимало питань як теоретичного, так і прикладного характеру лишаються не розробленими.

У рейтингу глобальної конкурентоспроможності національних економік у 2013-2014 р.р. Україна посіла 84 місце а у 2017-2018 р.р. - 81 місце серед держав світу, які були включені до дослідження [1].

Таким чином, за цей період Україна змогла закріпити позиції у рейтингу та піднятися на декілька місць.

Політика конкурентоспроможності є економічною політикою держави. Ставка на приватну ініціативу не відкидає активної ролі держави, яка полягає в створенні найбільш сприятливих умов для бізнесу, у формуванні атмосфери довіри між бізнесом і владою.

Держава не ставить перед собою завдання забезпечення ефективної конкуренції по всьому спектру продукції. Пріоритет повинен надаватися лише тим секторам економіки, які мають реальні умови для одержання конкурентних переваг на світовому ринку і забезпечують найбільш ефективне застосування ресурсів.

Ми поділяємо точку зору економістів, які вважають, що не може бути конкурентної політики окремо від промислової, аграрної, фінансової. Є або проконкурентна економічна політика у відповідних галузях, або байдужа до питань конкуренції, або антиконкурентна політика.

Теорія конкуренції виходить з того, що конкурують не країни, а окремі виробники продукції. Однак економічний успіх держави, тобто її конкурентоспроможність, визначається наявністю в ній конкурентоспроможних галузей і виробництв.

Високий рівень конкурентоспроможності економіки є фундаментальною умовою інтеграції України у світовій економічній простір в якості рівноправного учасника міждержавних економічних відносин. Забезпечення конкурентоспроможності виступає і метою, і основою сталого економічного розвитку країни, спрямованого на суттєве підвищення суспільного добробуту.

Антимонопольний комітет України (АМК) спільно з Інститутом економіки та прогнозування НАНУ підготував аналітичну доповідь «Конкуренція в Україні», в якій, зокрема, відмічається, що в державі приблизно половина товарів і послуг виробляється в умовах значної конкуренції, одна десята – за відсутності конкуренції, біля 35% - в умовах помірної конкуренції. В той же час, у розвинутих країнах в умовах значної конкуренції виробляється більше 80% товарів і послуг, а за відсутності конкуренції – близько 2% [2].

Конкурентоспроможність формується на різних рівнях, але первинним є підприємство (фірма), де в процесі виробництва товарів і послуг закладаються основи їхньої якості, як головного фактора.

Дослідження показали, що головною умовою конкурентоспроможності продукції виступає її якість. Саме якість товарів і послуг формує конкурентні переваги корпорації, що означають історично сформовані об'єктивні і суб'єктивні умови. Доцільно звернути увагу, що конкурентоспроможність продукції – це міра привабливості для споживача, вона визначається ступенем задоволення сукупності різних потреб.

У економічній літературі можна зустріти трактування конкурентоспроможності як синоніма якості продукції. На нашу думку таке ототожнення є некоректним.

Конкурентоспроможність товару визначається сукупністю тільки тих його властивостей, що становлять інтерес для покупця і забезпечують задоволення даної потреби, а інші показники, такі, як

умови транспортування товару, його проектування і виробництва споживача не цікавлять.

Необхідним елементом визначення рівня якості продукції є порівняння з базою, вибір якої є іноді досить проблематичним. Для оцінки конкурентоспроможності необхідно порівняти параметри аналізованого виробу і товару-конкурента з рівнем, заданими запитами і перевагами покупця, а потім порівняти отримані показники.

З позиції якості можна порівнювати лише однорідні об'єкти з огляду не тільки на їх призначення та області застосування, але й на основні конструктивні і технологічні особливості. З позиції конкурентоспроможності, де за базу приймається задоволення конкретної потреби, можливі зіставлення і неоднорідних зразків.

Дослідження якості, виконане відповідно до діючих нормативів, ще не дає оцінки ступеня конкурентоспроможності продукції, що визначається в процесі реалізації і не залежить від реакції покупця.

Можна стверджувати, що для споживача якість є обов'язковою, але недостатньою характеристикою, для ухвалення рішення про придбання даного товару. Конкурентоспроможність визначається не просто відмітними характеристиками товару, а його привабливістю для клієнта, націленого на покупку. У цьому випадку суверенітет споживача полягає в тому, що вирішальне слово залишається за ним. В історії бізнесу чимало прикладів, коли товари, що одержали найвищі оцінки експертів, залишали байдужими споживачів.

Обумовлені сукупністю властивостей товару його якість і конкурентоспроможність виявляються в різних сферах. Якість продукції закладається в сфері вивчення потреб потенційних споживачів, на стадії проектування і виробництва і виявляється в сфері споживання, а конкурентоспроможність продукції може бути встановлена лише в сфері обігу.

Конкурентоспроможність – визначальна ринкова категорія, що відбиває одну з найважливіших властивостей ринку – його конкурентність. При незмінних якісних характеристиках виробу його конкурентоспроможність може змінюватися в досить широких межах, реагуючи на різні фактори, обумовлені конкурентним середовищем [3].

Еволюція концепції конкурентоспроможності національної економіки характеризується трансформацією ролі якості як фактора, що знаходить свій вияв, по-перше, у появі нових характеристик

якості, по-друге, у зміні домінуючих характеристик якості як фактора конкурентоспроможності [4].

Резюмуючи сказане, на нашу думку, можна запропонувати наступні визначення:

- конкурентоспроможність – властивість об'єкта, що має визначену частку відповідного ринку, що характеризує ступінь відповідності техніко-функціональних, економічних характеристик об'єкта вимогам споживачів, визначає частку ринку, що належить даному об'єктові і перешкоджає перерозподілу цього ринку на користь інших об'єктів;

- якість продукції – сукупність властивостей, що характеризують ступінь його суспільної корисності з урахуванням суспільно-необхідних витрат праці на всіх стадіях відтворювального циклу.

Зміст якості як економічної категорії охоплює її об'єктні, функціональні, ринкові, результативні характеристики які з одного боку впливають на ефективність діяльності у різних суспільних сферах а з другого – є комплексним критерієм її конкурентоспроможності.

Взаємозв'язок якості і конкурентоспроможності знаходить свій вияв у трансформації структури змісту якості як сукупності її характеристик відповідно до еволюції концептуальних підходів до визначення змісту та чинників конкурентоспроможності національної економіки.

Незважаючи на визначене розходження названих категорій, пріоритетним фактором для конкурентоспроможності продукції є її якість.

Економічним категоріям конкурентоспроможності і якості притаманний змістовний взаємозв'язок. Обґрунтування теоретичних засад підвищення конкурентоспроможності національної економіки повинно базуватися на аналізі її якісних критеріїв та чинників.

Високий рівень конкурентоспроможності є фундаментальною умовою інтеграції України у глобальний економічний простір

Література.

1. Індекс глобальної конкурентоспроможності

<https://gtmarket.ru/ratings/global-competitiveness-index/info>

2. Пронкіна Л.І. Структурне коригування як умова забезпечення конкурентоспроможності економіки України. //Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого № 1(16), 2014. с. 93-102.

3. Конкурентоспроможність України після кризи: десять сходиночок униз [електронний ресурс] / Н. Ізосімова // Дзеркало тижня – 2010. - № 25(805) – Режим доступу: <http://www.dt.ua/2000/2020/69942/>

4. Пронкіна Л.И., Гавриш О.Н. Качество как критерий и фактор конкурентоспособности национальной экономики // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого № 2(25), 2016. с. 37-47.

ПРИБУТОК ТА РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ ЯК НАЙВАЖЛИВІШІ ПОКАЗНИКИ РОБОТИ ПОРТУ

*Горлачова К. О., студент
Науковий керівник: Вардіашвілі Н. Е., к. е. н., доцент
Одеський національний морський університет*

Прибуток та рентабельність є найважливішими показниками роботи порту, а також відображають ефективність роботи підприємства.

Проаналізуємо визначення термінів різними авторами [5]. Визначення термінів можна побачити в таблиці 1.

Таблиця 1 - Визначення терміну «прибуток» різними вченими-економістами

Автор	Визначення і трактування
1. А. Сміт, Д. Рікардо	Прибуток - це «щось», що є компенсацією працівника за можливий ризик, який з'являється при обміні створеного продукту на фінанси.
2. Й. Шумпетер	Прибуток – це дохід робітників, що виникає в результаті використання будь-яких нових технологій.
3. К. Маркс	Прибуток - це додаткова ціна, або та частина всієї вартості продукту, в якій втілена додаткова вартість, або ціна.

Прибуток порту залежить від об'єму вантажопереробки, тому що вона визначає рівень доходу за перевантаження і зберігання вантажу, а так само від ефективності виконання вантажних робіт [4].

Розмір прибутку є найважливішим показником ефективності роботи підприємства, оскільки вона залежить від працездатності працівників, тобто на скільки промотивований персонал в роботі порту, на скільки ефективна виробнича праця.

Багато підприємств свої сили направляють на отримання результату-підсумку. Прибуток - це різниця між ціною реалізації та собівартості продукції (товарів, робіт, послуг) [3].

Рентабельність порту також є найважливішим показником роботи порту.